

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 76

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 14 de Juny de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

ELS DEURERS DE L' HORA

AFIRMEM-NOS I AFERMEM-NOS

Els moments tots de la vida dels estats, de les institucions, dels pobles, no son més, com els de la vida dels individus, que anells d' una cadena que va teixint l' Historia en la successió dels temps.

Malament enfocaria els esdeveniments actuals, el qui 'ls considerés altrement; el qui volgués isolar-los de ses causes i antecedents, i clogués els ulls a ses probables o necessaries conseqüències.

Per demunt de les contingències i relativitats de la vida, hi surèn sempre lleis estables, que presideixen el viure dels sers individuals i col·lectius amb una fixesa que, tractant-se dels segons al menys, poc la alteren les iniciatives de la llibertat humana.

Es d' aquestes la més estable, la més indeficient, i la que en els moments actuals creiem mes oportú recordar, la llei mecànica de la concorrencia de forces diverses, tant si ho son per son origen com per sa intensitat, com per sa direcció, que engendren una resultant en quina dinàmica, tant d' intensitat com de orientació, totes col·laboren.

No 's cregui ningú que es treball perdut aquell que no assoleix immediatament o íntegrament son fruit.

No 's cregui ningú que es definitivament i totalment fracassat l' ideal que no pot marcar sa empremta íntegra en la realitat que passa.

Tot col·labora, tot coopera a la formació d' una valor ideològica, o social o política, que a voltes tarda sigles a ser prou madura per a encar-nar en el dret l·legislat; pro que a voltes, amb un salt esferèidor, abrevia els temps i s' ampara de la màquina de fer lleis, tal volta no

estant encara en situació de donar-les-hi eficàcia.

Quina es la situació actual de l' Estat espanyol, de la vida política espanyola, de la realitat social espanyola, en relació a la facilitat de assolir el Nacionalisme sos generosos ideals?

No ho volguem esbrinar massa.

Deixem a nostres capdevaners, quin talent i serietat polítiques son innegables, la tasca de dirigir i orientar nostres actuacions. No deixem mai, per cap concepte, de treballar per a que aquestes siguin ben vives i ben fecondes.

Convençuts devem estar de que cap treball per l' ideal es xorc, que quan més a poc a poc se camina, es a voltes que més aprop s' es de la fita, i que foscuries tenebroses precedeixen casi sempre a esclats triomfants.

Avui que tot a Espanya trontolla, que res pot resistir al contrast d' una sola realitat que aixeca amb valentia el cap, posem-hi a concurs nostres afirmacions serenes i justes, amb serietat i valentia.

Afirmem nostra fé en Catalunya i en la vitalitat del federalisme ibèric. Afermem nostra disciplina, nostre entusiasme, nostres anhels i treballs.

Tal volta les circumstancies nos reserven per a no tardar responsabilitats ben greus.

Ara i sempre la recta raó nos senyala a tots els catalans un ideal noblissim, i un camí dret, inflexible, com una espasa: Catalunya rica i plena, (per les virtuts, per el treball, per la disciplina i constancia dels catalans) aixecant l' Iberia del fanç, mitjantsant el desvetllament de les dormides consciències de les nacionalitats espanyoles.

Ara més que mai hem de cridar:

¡VISCA CATALUNYA! amb l'esperança que *Catalunya triomfant tornarà a ser rica i plena.*

El Nacionalisme defineix la seva actitud en els moments actuals; la seva decisió contrasta, com sempre, amb la buidor i la cobardia de l' Espanya governant.

Veus aquí el criteri de nostres parlamentaris:

En la reunió celebrada dilluns a la «Lliga Regionalista» per les minories parlamentaries nacionalistes, se prengueren els següents acords:

Primer.—Expressar públicament la seva protesta per la tramitació donada a la crisi, substraient del Parlament i de importats representacions de la opinió pública, l'exàmen dels greus esdeveniments que l'han motivada, com per la solució

que se li ha donat, que expressa el propòsit de mantenir a la direcció de l'Estat una política d'artifici incapaç de posar remei als mals de que ella es responsable.

Segon.—Afirmar amb més decisió que mai la seva fe en l'eficàcia de les solucions autonomistes que, permetent al Poder central d'atendre amb cura els serveis de caràcter general que de dret li pertocquen, doni a la vegada lliure expansió a totes les forces col·lectives i faciliti l'armònica solució dels plebs nacionalistes i regionalistes que estan plantejats a Espanya.

Tercer.—Emprendre una intensa campanya de propaganda a Catalunya i fóra d'ella en favor de les solucions autonomistes i de la dignificació de la vida pública espanyola que s'iniciarà immediatament amb la publicació d'un manifest que la representació parlamentaria regionalista dirigirà al país.

A la reunió hi assistiren tots els senadors i diputats a Corts regionalistes excepte els senyors marquès de Camps i Farguell per malaltia, i el senyor Morera i Galicia per absència.

COMENTARI

Sobre un volcà

Aquell vell lleó de l' Espanya, ja no es més que una ficció de lo que *diuen* que abans era. Avui per avui es esqualid i mansoi.

A tal estat l' ha conduït una fatal política de desgovern, a tal estat l' ha conduït l' hegemonia nefasta d' una classe i d' una raça.

Sobre aquella política, aquella classe i aquesta raça, hi pesa tota la responsabilitat dels moments actuals, que marquen una fita, que son indicatiu de que 'l *fi*, té ja principi.

El podrimaner de la constitució estatal espanyola, l' ha posat sempre de manifest la nostre actuació, l' actuació del Nacionalisme català. No hi ha més que tenir un dit de front i de memoria, per a comprendre i recordar, l' historia incomparable de la representació nacionalista a les Corts d' Espanya, que tenia una doble virtut, actuant de sinapisme unes vegades, aixecant bombolles i fent més purulentes les nafres del aneuilit lleó; altres vegades conjurant desaccerts, aplicant unguents i adobant malures.

I en apoi d' aquesta actitud i en apoi de la raó de la política nacionalista, ha vingut ara—encara que sembli paradoxal—la qüestió militar tant fonda, i cada dia més agreujada per l' imbecilitat governant.

La qüestió militar. Veus aquí una gran qüestió que volta d' espectació tots els esdeveniments. La qüestió militar es un mal grà que com un cranc s' aferra al pador del lleó malaltís.

L' incompetencia dels Governos l' ha fet esclatar, com tard o d' hora deu fer-ho tot allò que te un germen de vida. I la qüestió militar al igual que 'l Nacionalisme apareix com un imperatiu categòric, i les altes esferes trontollen i cauen, i al-

tres altes esferes tremolen.

Es curiós, si no tractessim de coses d' Espanya! Se manifesta cruament l' actitud decidida de les Juntes de Defensa de l' Arma d' infanteria, se formulen justes i raonables peticions, i tothom, sobretot altes personalitats, resten admirades, gairebé escandalitzades.

Qui ho havia d' esperar! diuen els *meneurs*, els professionals del parassitisme i de la patrioteria, les desferres, les patums, les miloques....

Qui ho tenia que dir!! continuen. L' exercit aquesta palanca suprema, defensa de la Patria! I en aquestos moments trascendentals i únics, en que 'ls *Governos* (!!) necesiten l' apoi i el calor de les institucions, i en els quals precisa més que mai la *unión patriótica*, deixar tranquils als Governos, segurament per a que sigui més dolça la seva bacaineta en les poltrones ministerials!

Es lo de sempre. Patriotisme per aquestos homes que avui governen, no es més que un *dolce far niente*; no es més que la satisfacció de tota conveniència per un cúmulo de RR. OO. i una *nomina* assegurada.

* * *

L' assumpte de les Juntes de Defensa té una importancia més gran que no pás d' endorrocament d' un gabinet. La qüestió militar es un greu símptoma i sobretot es una revelació.

Es un greu símptoma, perque es una paraula definitiva de condemna al estat actual de les coses; es una revelació perque ha fet més sinistre i clar el fons caduc de l' Espanya, on el bon seny, on l' idea d' honor, on el patriotisme, son ausents de la política imperant.

Aquell símptoma i aquesta revelació plantejats en plena revolució mundial, en la proximitat d' un moment en que 'l ordre internacional se transforma i en que hi haurà una nova afirmació que alterarà la manera de ser de les coses, es d' una gravetat extraordinaria. Lo que passarà es difícil de preveure, com era difícil preveure la qüestió militar.

Sols la sapiencia del Nacionalisme, per boca d' En Cambó, va anunciar mals inevitables, quan els politics espanyolistes com si juguessin a botxes, s' entretenien *garlant* en les Corts sobre reformes militars.

El Nacionalisme ho va preveure, perque ell tocant sempre de peus a terra, sab que sots la carcassa uniforme i esblanqueida de l' Espanya somorta, hi ha un fons latent, que com el foc d' un volcà, si no se li busca pás se 'l obre per si sol.

El Nacionalisme des de 'l primer dia, va denunciar un greu malestar, no sols en l' element militar, sinó en totes les institucions; no s' hi va posar remei i quedaren les coses com abans.

Estavem sobre un volcà i ja el volcà escup flames i plou lava. La pobre Espanya d' avui sotraqueja.

PONS

CONTRAST

El Rei ha resolt la crisi plantejada pel Sr. García Prieto.

Ha caigut l'inutilitat d'aquest i s'ha encamellat al silló presidencial una altra inutilitat, el Sr. Dato.

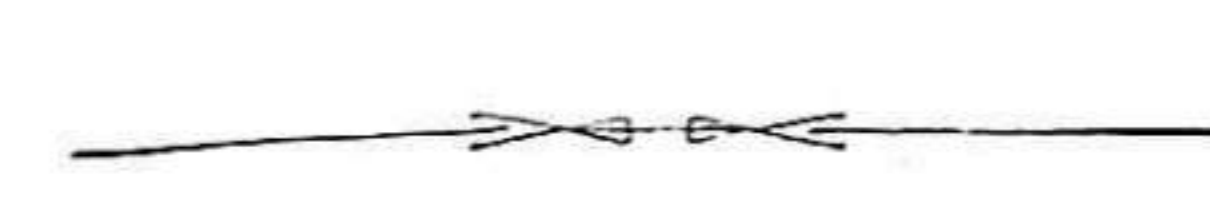
Les inutilitats no més poden estimar altres inutilitats, i Espanya pels pecats de la raça preponderant ha de veure sempre el seu triomf.

No hi ha ni seny, ni cor, ni polç, no hi ha res; la ficció impera.

Seguirà imperant?

Creiem que no, creiem que ja s'acosta l' hora d'acabar-ho.

Per alguna cosa el món està en plena efervescencia.

La Llengua i la Pietat

Aimants de la imparcialitat, ens plau constatar en aquestes planes dos fets, insignificants, petits en sí, però que aixís i tot, honoren a nostra llengua.

En l'Església del S. C. de J. a càrrec dels P. P. Jesuïtes els exercicis del mes de Maig per a la Congregació mariana han sigut en la nostra llengua, en ells se han repartit les «Fulletes» del «Foment de Pietat Catalana», les més propies per encendre en els cors dels catalans la devoció mariana.

També, durant el present mes els P. P. Jesuïtes fan en català els exercicis dedicats al S. C. de Jesús, durant la Missa de sis.

Esperem, tot felicitant als autors de aquesta bona obra en bé de la pietat, que ben prompte nostra llengua serà usada en les festes solemnis de dita iglesia, per a que no puguin esser titllats els P. P. del defecte que tant reproba un Bisbe, model de Pastors de l'Església: que no deu la paraula divina fer diferències; ni predicar-se, fora raríssimes excepcions, sermons pels senyors i sermons pels pobres, aixís com els rics moderns construeixen barris pels obrers i barris pels senyors, quals paraules i concepte poden aplicar-se a les funcions i exercicis pietosos.

CATALÀ.

Excursionistes! Calçat de SPORT
Casa Avellí. — Ballesteries, 25

VIDA CATALANA

RESSORGIMENT MALLORQUÍ

Dies enrera féiem constar l'incorporació de Mallorca al moviment nacionalista amb motiu de l'anada a Palma d'En F. Maspons i Anglès per a tractar de la qüestió del dret foral, i avui podem donar compte, ja, de una victòria en la Illa Daurada.

Al Col·legi d'advocats de Mallorca s'han celebrat eleccions, en les quals ha estat elegit degà el notable advocat don Ramón Obrador, un dels que prengueren part més activa en l'organització de les conferències i un dels més decidits partidaris de fer de les lleis mallorquines un còdic que respongui a les modernes corrents científiques.

Aquesta corrent en pró del dret foral mallorquí es enfortida per l'actuació del actual president de la Diputació balear En Lluís Alemany qui malgrat les tendències del partit on milita i el poc afecte que li professen els capdevaners caciquistes mallorquins, ha sabut imposar-se i ha anat accentuant el seu criteri favorable a les solucions autonòmiques dels problemes regionals.

Ha escollit com idea central del seu programa, aquesta bella declaració: «Hem d'encaminar-nos cap a l'ideal preconitzat per la Diputació en sessions anteriors, que és el reconeixement de la personalitat balear». Referent a les relacions entre Mallorca i Catalunya, el Sr. Alemany exposà son criteri d'acostament a l'antiga unitat nacionalista.

* * *

CULTURAL

Amb ocasió de la Festa major de Cassà, el llorejat «Orfeó Catalunya» donà en son hostatge social un concert que novament ha omplert de gloria als cantaires i Mestre de l'Orfeó per la delicadesa amb que executàren totes les obres anunciades.

Amb gran afinació cantàren «L'hereu Riera», una de les composicions, del Homenatge al «Orfeó Català»; seguí després la «Cantada 7 de Bach» en la qual «L'

Orfeó» donà prova de sa gran valua i superioritat amb la formosa unitat de son conjunt, i el matitzat de ses veus; davant la insistència de les aclamacions, fou repetit el sublim choral, amb tota pulcritud.

La «Consagració» del Parsifal, de Wagner, posà terme al Concert ben gloriós per als cantaires de Cassà, qual Orfeó té, ja, adquirida fama universal.

Rebin Mestre i orfeonistes nostra coral felicitació per l'èxit grandios obtingut. El selecte públic mostrà amb aplaudiments son entusiasme.

D'aquí Girona hi concorregueren molts aficionats a la bella música.

* * *

«NOSTRA PARLA»

L'Associació «Nostra Parla» ha acordat l'instauració de un Jocs Florals anyals que se celebraran alternativament en les Balears, Catalunya, Roselló i Valencia. Els d'enguany tindran lloc a Palma de Mallorca. Queden excloses aquelles ciutats com Barcelona i Valencia, en que dita institució compta amb organisme propi.

L'il·lustre compositor En Enric Moreira ha escrit la música del Himne de «Nostra Parla» quina lletra es d'En Angel Guimerà.

Les diades de CORPUS

Les festes de Corpus, tant populars i escaients arreu de nostra terra, tenen també en nostra ciutat un agre de cosa nostra que enamora.

Enguany un temps esplèndid ha favoregut l'esplendidesa i grandiositat de les tres processons que a Girona se celebren en aquestes diades.

La de la Catedral, concorregudíssima, presidida per el Sr. Bisbe i autoritats. Portava el penó de la Confraria de la Puríssima Sanc nostre distingit amic doctor D. Bonaventura Carreras fent-li de cordonistes D. Josep M.ª Riera i D. Francesc Matas.

La de Sant Feliu fou també molt concorreguda. Hi assistiren la «Confraria de St. Jordi» i la «Joventut Catòlica Regionalista», fent nombros acompanyament a la hermosíssima bandera de aquesta entitat, que era portada per en Joaquím Plana, entusiasme membre de la Junta Directiva de la mateixa.

La associació obrera «La Amistat» hi anava també, amb orquesta i bon nombre de socis.

Fou també molt notable la processó del Mercadal. El «Círcol Catòlic d'Obrers» hi portà lluidíssima representació. Cap any havíem vist tant acompanyada la bandera de la simpàtica entitat i era aquest any portada per els joves Josep M.ª Vilà, Narcís Plaja i Ferràn Forn, i seguida de la corresponent orquesta. El pendó principal d'aquesta processó es:ava confiat al Sr. President de la Diputació D. Agustí Riera, qui feu cordonistes als seus companys de Diputació D. Bonaventura Sabater i D. Joaquím de Solà Morales. Els acompanyaven els Srs. Masramón i Iglesias, Diputats provincials, i Masó, Coll, i Solà, Regidors d'aquesta capital, com també molts representants d'entitats i nombros particulars.

Les festes de Corpus d'enguany han sigut ben remarcables a Girona.

Curs d'Historia de Catalunya

RESUM DE LA LLIÇÓ TRENTADUES

La famosíssima expedició de catalans i aragonesos al Orient, constitueix una de les pàgines més heroiques de nostra

XACOLATES

:: JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles: Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes Pastilles Fines i altres classes.

Selecte assortit de **bombons** a la altura de les
millors cases estrangeres.

Cacao soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades

Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS .4.

COLMADO GELABERT

història i de la qual fou insigne cronista i testimoni presencial el nostre Muntaner.

Acabada la guerra de Sicília el Rei Frederic indicà a Roger de Flor, un dels capdills d'aquells almugavers que tanta part prengueren en aquella lluita de vint anys entre els Anjous i la Confederació, la conveniència de anar a auxiliar al Emperador de Constantinopla, Andrònic II Paleòlec, que no sabia com defensar-se dels turcs que fins arribaren a les portes de la capital. Uns 5.000 de peu i 1.500 de cavall s'embarcaren en 36 vaixells, pel mateix Frederic facilitats, i es dirigiren a Constantinopla (1303), aon foren rebuts esplèndidament, donant-se a Roger de Flor la dignitat de *Megaduc* i concertant son casament amb la filla del Rei de Bulgària.

Trasladats a l'Asia Menor, aquell petit exèrcit s'apoderà de Vicea, Magnèsia, Tiria, i Efeso lluitant sempre amb forces molt més numeroses.

Al cap de poc hi arribà Berenguer de Rocafort amb nous reforços, i aquell grup de valents portà llurs penons victoriosos fins a les fronteres d'Armènia. Roger de Flor s'instal·là en la península de Gallipoli, i allí se li juntà l'estol de Berenguer d'Entenza, qui fou nomenat *Megaduc* donant-se a Roger de Flor l'altíssima dignitat de *César*, i el domini de la Anatolia.

Aital ràpid i insolit enlairament despertà l'enveja de molts capitosts grecs, i en especial del fill del Emperador Xor Miquel, qui portà sa fel·lonia fins al punt de fer matar a Roger de Flor i 1.300 que l'acompanyaven amb ocasió d'un banquet que li oferí a Andrinópolis. Sols tres homes s'escaparen d'aquella matança, que s'extengué per tota la península de Gallipoli, quedant la *Companyia* reduïda a 3.300 peons i 200 cavallers.

Els sobrevivents prou se queixaren amb l'Emperador, però endebades, car també fou mort traïdorament l'almirall Ferràn Ahoves, i tots els catalans que hi havia a Constantinopla, i els missatgers que s'entornaven de la capital foren esquarterats a Rodosto, mentre Berenguer d'Entenza queia traïdorament en poder dels genovesos.

Davant de tanta fel·lonia aquell grup de valents juraren venjar a sos companys car més valia «morir amb honor que viure amb deshonra» i avançant-se 200 anys a Hernán Cortés, destruïren sos propis vaixells, i feren sentir a Rodosto, Plànido, Moditos, tot el pes de la *venjança catalana*, després de derrotar a 8.000 Alans i de desfer la vanguardia del exèrcit imperial, comandada per Xor Miquel, qui quedà ferit, portant ses armes fins als jardins de Constantinopla i triomfant del capdill dels Alans, Gircón, cremant també la dresana d'Estanyera.

Després de cinc anys Entenza reco-

brà la llibertat i tornà a Orient junt amb Ferràn de Mallorca però les rivalitats amb Rocafort ocasionaren un deplorable combat entre 'ls dos estols germans en el camí de Salònica. Per a més dissort, l'Infant Ferràn caigué presoner de Carles de Valois, qui se presentà allí prenent l'imperi, i Rocafort s'empassà amb el Pretendent, quedant la *companyia* abandonada car en Muntaner marxà a Sicília per a gestionar la llibertat del Infant Ferràn.

Tot i trobar-se en situació tan apurada la *companyia* acudí a auxiliar al Duc d'Atenes qui sollicità son concurs per a defensar-se de sos veïns, però assegurat ja en el ducat, volgué anorrear-la amb traïdoria, per lo que els braus catalans-aragonesos se giraren contra ell i el derrotaren prop del Cefiso, fent-se aixís amos del Ducat d'Atenes, que posaren sots la dominació del Rei de Sicília, amb lo que la Senyera barrada onejà anys i anys sobre la antiga Acròpolis.

Mentres les armes mostrades s'immortalitzaren en aquelles llunyanes terres, Jaume II, oblidant passat agravis rebuts del Rei de Castella, se prestava generós a ajudar-lo en la projectada conquesta del regne de Granada. Mentre l'exèrcit castellà se dirigia contra Algeciras, l'armada catalana, manada per Jaspert de Castellnou, s'apoderava de Ceuta i l'exèrcit de terra, comandat per nostre Comte-Rei, assetjà Almeria, de la que s'haguera apoderat si la debilitat de Ferràn IV, alçant el setge d'Algeciras, no hagués fet fracassar la expedició. (1310).

Fou ben sortit En Jaume II en els assumptes interiors i domèstics, puig el Rei Sanxo de Mallorca li renovà el vassallatge, el de França li retornà la Vall d'Aràn, l'Infanta Isabel s'enmaridà amb Frederic d'Austria, després Emperador, el Comtat d'Urgell anà a les mans del Infant Alfons per ses nocces amb Teresa d'Entenza, l'Infant Pere quedà dueny del de Empuries i Ribagorça i Ramón Berenguer del de Prades.

Amb grans festes tingueren lloc en nostra ciutat les nocces de Jaume II amb Maria filla del Rei de Xipre (1317).

Tingué lloc després la conquesta de Sardenya acordada en les Corts de Girona de 1322 comandant l'exèrcit expedicionari l'Infant Alfons per esser ja vell En Jaume, qui abans de sortir l'armada de Portfangós feu un notabilíssim parlament al Infant, recomanant-li entre altres coses, que retornés vencedora la Senyera barrada que li entregava en aquell moment tan solemne. Arribats a la illa (1322) i després de apoderar-se del castell vila de Iglesias i de Coller, defensats ardidament, i derrotar, a Lucisterna, un exèrcit de pisans, genovesos i tudescs sis voltes major, no sens greu perill del Infant Alfons, quedà la illa sotmesa a la Confe-

deració Catalana Aragonesa, de la qual és encare avui gloriós recort la ciutat d'Alguer, aon se parla català.

En 2 novembre de 1327 morí Jaume II, siguent enterrat a Santes Creus.

“Jesús que torna”

El dimecres i el dijous se varen donar dues representacions en el nostre Teatre Principal del drama *Jesús que torna*, de rra producció d'En Guimerà.

Com tota obra que apassiona, com tota manifestació escènica fortament discutida, com tot assumpte teatral que vé revestit de les característiques d'una labor genial, *Jesús que torna* despertà la curiositat de tots i l'interès de tots.

L'impremta que deixa sempre el geni d'En Guimerà, el patriarca de nostre Teatre nacional, abserveix l'atenció del públic, captiva i corpren, remou fibres íntimes del cor humà, emociona fonament i predispone al esperit per a copçar les més altes vibracions animiques.

En el sentiment i en el cervell dels espectadors *Jesús que torna* hi deixa tota una variadíssima gamma de maticos i de impressions: uns en un judici massa superficial i simplista afirmen rodonament, que la producció guimeriana *no'ls convenç*; altres pel contrari desborden els seus millors entusiasmes i recorden les més veritables creacions escèniques.

La diferència d'uns i altres es extrema, i el nostre punt de vista en la difícil labor de comentari, més que de crítica, se situa en un terme que té participacions d'un i altre aspecte, si bé inclinant-se l'ànim a donar raó i apoiar als que de la darrera impressió participen.

En el nostre entendre fer com molts fan de concretar en una frase genèrica gairebé sempre buida, el concepte que una obra els hi mereix, demostra una manifesta lleugeresa. Molt més això encara si se tracta de produccions com *Jesús que torna* que presenten diversos aspectes definits i dibuixats.

Jesús que torna es un drama complex. Participa del drama filosòfic, car amb el simbolisme de Nataniel, enclou tot un sistema ètic-social; del drama sentimental en té repetides declaracions i moments d'un fort romanticisme.

Dintre del seu fons, s'ha de dedjar un comentari en primer terme al títol de l'obra. *Jesús que torna* es indubtablement un títol, escaient, d'una gran atracció i proselitisme en benifet del autor i empresaris. Però el títol respon en realitat a la tesi fonamental del drama? Creiem que no, creiem que hi ha un divorci o per lo menys una manca de connexió entre un i altre. Obeeix el fet de creure el poble que Nataniel es Jesús? També es de creure que no, i en aquest cas hauria de seguir al títol un obligat punt d'admiració, segons prescripció d'una bona regla gramatical.

Anem a senyalar lo que en nostre concepte es defecte principal del drama. El seu fons filosòfic, el seu simbolisme, la figura de Nataniel, al entorn del qual volta tota l'obra.

Bé es cert que sols l'alt mestratge d'En Guimerà podia intentar posar en escena una figura transcendent, podríem dir com un super-home.

El triomf de Guimerà en son difícilíssim empenyo no l'haguera pogut assolir ningú més.

Pró Nataniel esdevé difumat i confós, no sols pel públic sinó en l'obra mateixa. Unes vegades vos apar Deu humanitzat, vos apar Jesús; altres no vos sembla més que l'apòstol d'un amor universal; fins en alguna arriba a semblar un orat, sobretot en el primer acte.

Qui es Nataniel? Uns cops ens diu que

aspira a la reconstitució d'un regnat d'amor i caritat entre els homes; altres s'ens enfada si pretenen divinitzar sa procecció i sa missió, i en diverses pasatges pel contrari se'ns apareix com un enviat de la Providència; aixís ho indiquen les seves derrerres paraules al anunciar que *tornarà*.

Es doncs imprecisa la figura de *Nataniel* malgrat tenir sempre unes mateixes traces característiques, d'amor, obnegació, altruisme i grandiositat.

Passa *Nataniel* i amb éll el fons filosòfic místic de la tragedia. Després d'èll sobresurt el caràcter pacifista de l'obra sense que si vegin aquell cúmulo de suspicacions dels simplistes que hi veuen alusions i partidismes.

I vé després la força emotiva de la producció sobretot al final del segon acte; i vé la gran flexibilitat escènica de marc ben difícil; i vé la concepció d'un llenguatge plé i magnífic, de bellíssims pensaments i de cadencies reials.

I acaba aquell tercer acte incomparable i oprimeix l'esperit el poder del drama que's presenta admirable, fortíssim grandios.

Amb *Jesús que torna*, en el cel de nostre Teatre Nacional, hi ha un nou estel de primera magnitud.

* * *

La Companyia d'En Jaume Borràs es digna de l'obra.

El popular i eminent Jaume es el gran actor de sempre, amb aquells arrancs passionals i tràgics, que'l fan tant d'admirar; llàstima emprò que en certs moments possa en l'expressió i en el gest un xic massa d'efectisme.

La bella actriu senyora Nicolau, fa de la figura prodigiosa de *Gladys* una bona creació que mantingué latent malgrat varis defalliments en el transcurs del obra.

A més citem amb elogi als senyors Stréms, Guitart, Badiell, Mantua i Guixer, i aixís com també en son dignes tots els demés actors que contribuiren a un excel·lent conjunt.

Les decoracions del eminent escenògraf En Salvador Alarma, admirables.

La concurrència extraordinària i selecte omplí el dos dies de gom a gom el Teatre.

I tot plegat fou un triomf més del Teatre Nacional Català.

PONS.»

De (*Diario de Gerona*).

TERCERA SETMANA MUNICIPAL

SOTA LA PROTECCIÓ DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA, I DE LA DIPUTACIÓ I AJUNTAMENT DE BARCELONA

ORIENTACIÓ QUE TINDRÀ

L'acord pres per unanimitat quan s'acabava la *Segona setmana municipal*, de continuar per la via empresa i *una vegada a l'any*, com deia la nostra Constitució, reunir en *Corts d'estudi* la vida local de Catalunya, ens ha imposat, com a manament del nostre poble, ço que havia estat sols iniciativa filla del bon desitg de treballar en bé de l'enfortiment dels nostres organismes locals.

I acceptant, com acceptarem sempre quants manaments ens faci la nostre terra, varem començar els treballs amb una enquesta per a què fos Catalunya qui fixés els temes a tractar. I amb unanimitat sorprenent, per més que ja era d'esperar, Catalunya ens en ha imposat un:

LA QUESTIÓ DE LES HISENDES LOCALS

Respecte al tema no hi cabia duptes. Aquests sols podien ésser en la forma de fer-ho. Però a nosaltres ens va semblar que ja ha passat l'hora d'enraonar. Tots

sabem de sobres ço que cal fer i prou vegades hem anat al Govern demanant sempre la mateixa reforma. L'única salvació està en donar caràcter polític a la nostra actuació, en portar al Parlament la nostra veu. I per a fer això, calia portar als caps responsables dels nostres partits polítics a la nostra assemblea per a què, de conformitat amb el nostre anhel, puguin donar estat parlamentari a les nostres queixes, sobretot ara en què sembla que el Ministre d'Hisenda vol abordar el problema.

(Seguirà)

AGRE - DOLÇ

La pujada al poder d'en Dato, i la eliminació d'en Maura, que va fent-se massa llarga pel gust de sos amics, va treurer de pollaguera als bons maurins de Madrid. En aquell Círcol Maurí se feren, segons iudiquen els periòdics, coses molt grosses. El monarquisme dels anarquistes blancs, no aguanta, segons sembla, tantes jornades de *desierto*.

Aquí a Girona nostres maurins també passen el seu desengany, però no els creiem amb prou forces per adoptar aquelles actituds *bizarres* dels seus *congèneres* de la Villa del *Oso*. Son mes flemàlics i mes calculadors, i, si en Dato s'aferma, no estranyariem abandonessin al *ilustre hombre público*.

* * *

Diuen males llengües que alguns elements lliberals gironins busquen ja el pont que ha de portarlos al Egipte del pressupost. Segons se diu, un parlamentari ben conegut en nostra ciutat, farà de *introducció de embajadores*.

Al passar el pont que porti al datisme imperant, no's descuidin els *honorables* senyors de tirar a l'aigua, com a bagatge inútil, la conseqüència política si es que encara en guardessin gota.

* * *

Perdèm amb la caiguda d'en García Prieto al Sr. Estruch, que bens pocs dies haurà ocupat el carrec de governador de Girona.

Un acte ha realitzat que, com a imparcials i justos, devem lloar-l'hi i aixís ho fem amb tot gust; i es haber convocat la reunió d'autoritats i elements interessats en la crisi suro-tapera, que obtingué del Govern un notable auxili per a nostra primera font de riquesa provincial, en forma de avensos que facilitarà el Banc d'Espanya.

En Prida, d'inafausta memoria, mai volgué preocupar-se'n d'aquest asunte.

* * *

El qui deurà estar desollat amb la caiguda dels lliberals es en Darius Rahola, qui tallava i cusia com un perfecte ministerial de primera fila.

Encar que ja suposém que procurarà evolucionar cap al datisme *practic*, tal volta no trobi el camí tant pla com ell desitjaria. En una situació lliberal es mes facil el predomini de gent com en Rahola.

Notes de societat

Dos voltes al any, Girona mostra ostentosa els seus tresors de gracia ciutadana; per Setmana Santa i per Corpus; com si les manifestacions culminants de nostra vida efagant, anessin lligades a les de major esplendor del culte.

Abdues son ben diverses aparentment: pels dies Sants son les randes i sedes negres, son les converses a mitxa veu,

son les sagrades funcions als temples, es l'ambient de senyorívola severitat i de dolça melangia. Per Corpus, son les draperies clares i vaporoses son la llum i'l color de l'istiu en poixaça, es el trilleig de les campanes i'l bullici de les multituds.

Si no temessim pecar d'irreverents, comparariem la primera a una recepció i la segona a una *gardenparty*; més en una i altre hi ha de comú un homenatge eucarístic.

Enguany, un temps de bonança ha fet més espléndides les festes d'aquets dies, i sense la temensa de veurer en perill llurs toaletes, les nostres dames n'han fruit més completament, i han sigut més generoses de llurs encants i de llurs rialles.

Aquells a qui l'esperit de devoció i un deurer d'amistat ha portat a la processó, hem pogut apreciar amb tota sa grandiositat l'espectacle de la Ciutat engalanada i alegre, plens els carrers d'una gentada bellugadissa; vestits els balcons de llampants domassos i curulls de donetes de rostres lluminosos i vestits resplandents; i la flor de ginesta, vinguda de mans volgudes, caiguen arreu damunt les testes i les espatlles furienta i afectuosa com una ruda manyaga.....

* * *

Per a les forasteres, nostre afectuós homenatge; rebín-lo totes en les persones de les gentils Joana Ordeig, Margarida Burch, Maria Gusí, i Rosalía i Caritat Còdina.

GUY

NOVES

Probablement, de diumenge que vé en vuit, la *Schola Orfeònica Gironina* donarà al Teatre Principal el seu primer concert, que dedicarà a les personalitats i societats protectores: «Centre Catalana», «La Amistat» i «Joventut Católica Regionalista».

La entrada serà per rigurosa invitació, i esperem que'l concert serà felix debut per la novella entitat musical.

* * *

Després de curta malaltia ha mort en aquesta ciutat donya Carolina Reixach Vda. de Oliver. Rebi sa familia nostre pèsam més sentit.

* * *

Hem rebut ultimament: la «Memoria de las Conferencias Pedagógicas» que tingueren lloc l'istiu passat en el «Grupo Escolar» un brillant alegat en defensa dels drets d'Espanya en l'assunte de les aigües del estany de Lanós, degut a la pluma del eminent juriconsult D. Francesc Albó i Martí, i «Flors de Sanc», poesies de Apeles Mestres.

* * *

La processó de Corpus en el vehí poble de Sarrià fou aquest any lluidíssima.

Les principals personalitats de la població convidaren pocs dies abans de Corpus a tots els veïns del poble a una reunió per a mirar de celebrar-la amb esplendor, doncs feia alguns que era poc concorreguda, i el resultat superà a sos desitjos, puix tot el poble respongué a ses excitacions.

Es de esperar que els demés anys continuaràn amb el mateix entusiasme el camí emprés.

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes.

de Viuda de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

La representació
de les acreditades màquines per
a cosir i brocar

WERTHEIM

la te en

Ramón Boix

Ballesteries, 17.-GIRONA

Representació de màquines de totes marques
Aglles, hobbines i demés peces
de recanvi.

F. SOLÀ**Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA**Busquets i Llapart****BANQUERS**

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte,
tota classe de valors nacionals i
extrangers.

Realitzém, amb gran ventatja,
totes les operacions de

**BANCA, BORSA, CANVI
VALORS i CUPONS**

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives,
de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments,
fabricants i particulars.

Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Força, 8, 1er.-Girona
Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard

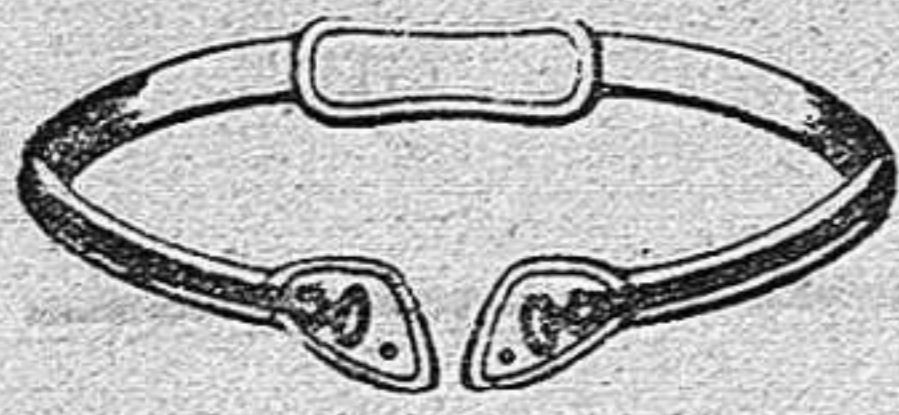
de 24 Kts., fetes a mida i col·locades
en dos hores, estalviant viatges i
visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d' anomalies de la dentició en els
infants i d' enfermetats dels ossos i
demés desordres de les sinuositats bucal

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca**NO EQUIVOCAR-SE**

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÈS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesc Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

**Perruqueria d'en
FERRÁN VILAR**

Ciudadans, 16. -- GIRONA

Llissons de 1.ª ensenyança.

Preparació per a ingressar al Institut y Escola Normal.

Teneduría y Nocions de Francés.

Ferreries Velles, 27-2.^{on}

Grans novitats per a la propera
temporada d' istiu en la Casa

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Vanos, sombreles i bastons

Optica de precisió

Llestesa i cura en els encàrrecs

Especialitat en el tall de
camises i calzetots a mida

SABÓNS
Barangé
BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA**Planxat Modern**

Planxat mecànic de colls i punys amb
rentat per un procediment que duplica la
seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguer.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1.

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.

Les mes altes novitats
en tota temporada

Banco Catalán

Societat Cooperativa
de Credit i Estalvi

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Posada

Progrés, 8, GIRONA

Disponible

La casa que ven més barato
JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletas — Mocadors
de seda